

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۷/۰۲

ولي الله ملكزی

حج او په میکه کی جانماز

د سه شنبې په ورځ د ۱۵۰ هيوادونو څخه راغلي دوه مليونه حاجيان د عرفات د غونډۍ په سر او لمن كې راټول شوي وو. ټكنده غرمه وه، خو په سپينو احرامونو كې ايماندارو بنځو، نارينه وو او حتى كمكيو ماشومانو يو وړوكي محشر جوړ كړي وو. يو سپيڅلی احساس او د خودی او بي خودی يوه ناشنا جذبې وه. هرچا خپل لاسونه د عرش واكمن ته لپه نيولي وو؛ د نصوحا توبې وې، په شونډو زاری وې او په انگو د پښيمانو اوښكو اميلونه.

د عرفات په همدغې غونډۍ، له نن څخه ۱۴۳۴ كاله وړاندې يعنې د هجرت په لسم كال، د خالق تعالی وروستي او رښتيني استازي، خپل امت ته د نورو احكامو او لارښوونو په څنگ كې يوه توصيه بيا بيا تکرار كړه چې: اَنْقُوا اللهَ فِي النِّسَاءِ وَ اسْتَوْصُوا بالنِّسَاءِ خَيْرًا. له الله تعالی وډارېږئ او له ميرمنو سره ښه گوزاره او ښه چلند وكړئ. خو دريغه دريغه، زموږ د ټولني زياتره نارينه خپلو ميرمنو او لوانو ته د يو جايداد او ملكيت په سترگه گوري. د هغوی په سر مهر او ولور اخلي؛ په بديو كې يې وركوي او د ميراث او تعليم له حق څخه يې محرومي.

د چار شنبې ورځ همدغو حاجي صاحبانو په منی كې شيطان يا د شيطان درې واړه سمبولونه په ۲۱ كانو وويشتل. خو د شومتيا، تعصب او كركي شيطانان چې موږ په زړونو، رگونو او سوچونو كې يې پخې مورچلې جوړې كړيدي، همداسې آزاد او نازولي دي. حاجي صاحبانو په مني كې نژدې شپږ لکه څاروي حلال كړل، خو آيا پوهيږو چې د يو قرآني آيت له مخې دغه پريمانه غوښتي او سرې ويني الله ته نه رسيري، بلكې تقوی، ښه اخلاق، خواخوږي او انسانيت د انعام او بښني لامل گرځي؟ د خواجه عبدالله انصاري دا شعر ماته د كاني كړښي ښكاري چې وايي: ابوجهل از كعبه می آيد، ابراهيم زبختانه - كار به عنایت تو بود، باقي بهانه

حج د زغم، پخلاينې، همدردۍ او برابري دوهم نوم دی. حج د خليل او نبيح د شهامت يادگار او د صفا او مروی په منځ كې د يوې لالهندي او وياړلي مور د تلوسي دوام دی. حج د هغه نيازبين ذبيح د سرښندنې داستان دی چې د نافرمانۍ او عصيان په ځای، خپل پلار ته وړاندیز كوي: پلار جانه! حوصله دې پرځای كړه، وارخطا نه شي؛ زما سر ستا په قدمونو كې دی. زه چمتو يم، زما وينه توي كړه چې د رب په دربار كې ستا سر نور هم هسك شي. ټول پوهيږو؛ د لمر سترگه چې كله د نيوزيلنډ له غرونو سر راپورته كړي او وار په وار د هماليا، پامير، هندوكش، اورال، آلپ او بالاخره د آلاسكا او آرجنټين له دنكو څوكو پناه شي، نو شغلي يې د جومات، گوردواري، درمسال، كليسا او سنيگاك ترمنځ هيڅ توپير نه كوي. نو موږ ولي له چا كركه وكړو، له نورو ځان بهتر وگنو او د نورو له درد او رنځ څخه خوند واخلو؟ الله تعالی خو د مځكي او اسمانونو نور دی او پيغمبر يې د رحمت سمبول او د انسانيت معراج. ځكه خو رحمان بابا وايي: دا زما د يار جلوه ده چې ليده شي - لكه لمر په صومعه په سومات

عقیده د خالق او مخلوق ترمنځ يو ناليدلي مزې دی؛ د ځينو خلکو له فولادو څخه هم مزبوت وي او د ځينو هسي د غني تار وي. رغون او سمون د خپل ځان او زړه څخه پيل كيږي، كنه نو په ميكدې كې به د جانماز د ټولو او د زمزم په اوبو له استنجا پرته بل څه نه وي.

د پاڼو شميره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليكنې د ليكنيزې ښې پازوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په ځير و لولئ